

Eskolanmäen koulun henkilökunnan ja oppilaiden kannanotto Haanojan kirjaston säilyttämisestä

Eskolanmäen koulun opettajat ja oppilaat ovat ahkeria kirjastonkäyttäjiä.

Vuoden 2015 PISA-arviointiin verrattuna Suomen lukutaitopistemäärän keskiarvo laski 6 pistettä. Lukutaidon osaaminen on pitkällä aikavälillä laskenut Suomessa, kuten OECD-maissa keskimäärin. Suomen pistemäärän keskiarvo laski 16 pistettä vuoteen 2009 ja 26 pistettä vuoteen 2000 verrattuna. (<https://okm.fi/pisa-2018>)

Lukuliike on hallitusohjelmaan kirjoitettu jatkuva ohjelma, jonka tavoitteena on edistää kaikenikäisten Suomessa asuvien lukutaitoa. Suomi on ollut vuosituhaten alusta alkaen kärkisijoilla lukutaitoa mittaavissa tutkimuksissa, ja suomalaisnuorten osaaminen on ollut korkealla tasolla kaikissa oppilasryhmissä. Heikkojen lukijoiden määrä on kuitenkin lisääntynyt ja huippulukijoiden määrä vähentynyt. Alle 25-vuotiaiden lukutaidon taso on heikompi kuin reilu vuosikymmen aikaisemmin (<https://lukuliike.fi/>).

Opetushallituksen lukuliikettä edelsi vuonna 2020 pilottihanke, jossa Eskolanmäen koulu oli mukana yhtenä n. 50 koulusta Suomessa ainoana koko Kaakkois- Suomen alueelta.

Kouvolan perusopetus on mukana Opetushallituksen Lukeva Kouvola – sekä Lukeva Kaakko-hankkeissa. Eskolanmäen koulun rehtori on ollut Lukeva Kouvola- hankkeen ohjausryhmässä ja tälläkin hetkellä äidinkielen opettaja on Lukeva Kaakko- hankkeen työryhmässä kehittämässä lukutaidon edistämistä Kouvolassa.

Edellä mainittu suunnitelma kirjaston lakkauttamisessa on ristiriidassa em. kanssa.

Eskolanmäen koulun henkilökunta ja oppilaat ovat ottaneet järkyttyneinä vastaan Kouvolan Sanomista ja kaupungin tiedotteista luetun tiedon Haanojan kirjaston lakkauttamissuunnitelmasta.

Eskolanmäen koulun läheisyydessä sijaitsee Sarkolan ja Vahteron koulut ja Haanojan päiväkoti. On tärkeää, että Eskolanmäen koulun sekä kaikkien em. yksiköiden lasten ja nuorten lukemista tuetaan säilyttämällä Haanojan kirjasto.

Kirjasto ei ole pelkästään oppitunteja varten. Siellä näkee usein lapsia ja nuoria vapaa-aikanaan käyttämässä kirjaston palveluja. Jos kirjasto lakkautetaan, tämänkin vapaa-ajanviettokohteen puuttuminen kaventaa harrastusmahdollisuuksia. Kirjasto on ilmainen, tasa-arvoistava palvelu kaikille lapsille ja nuorille. Kirjasto on paljon muutakin kuin kirjoja (lautapelejä, musiikkia, lehtiä, elokuvia). Haanojan kirjaston lakkauttaminen passivoi lapsia ja nuoria. Toivomme Eskolanmäen ja lähikaupunginosien lasten ja nuorten viettävän aikaa kirjastossa eikä asemalla.

Kirjaston käyttöön pitää olla matala kynnyks. Jos kirjasto on kaukana kotoa tai koulusta, ei sinne tule helposti lähdettyä varsinkaan, jos oppilas hoitaa itsenäisesti kirjastokäyntinsä. Koulussa kuulee oppilailta, että keskustan kirjastoon lähtemisen kynnyks on korkea.

Voidaan toki sanoa, että eihän kaikilla lapsilla ja nuorilla ole kirjastoa omalla alueella tai eihän kaikkien koulujen läheisyydessä ole kaupungin kirjastoa. Jos näin ajatellaan, pitäisi kaikki keskustan ulkopuolella olevat palvelut sulkea. Alueet ovat erilaisia ja on tärkeää tukea myös eri alueiden vetovoimaisuutta. On tärkeää, että oppilailta ja heidän perheillään säilyy myös mahdollisuus vapaa-aikana käyttää kirjaston palveluita hyväkseen. Lukutaidon ja muunlaisen toiminnan

kehittäminen pitäisi olla ensisijainen tavoite, ei palveluiden lakkauttaminen. Kirjasto on välttämätön palvelu lasten ja nuorten tukemiseen.

On huomionarvoista, että Eskolanmäen koulusta pääsee parissa minuutissa kirjastoon. Vierailu onnistuu siis yhden oppitunnin aikana eikä siten sekoita muuta koulupäivää. Kun kirjasto on lähellä, koulun on helppo totuttaa / opettaa lapset ja nuoret käyttämään kirjastoa. Äidinkielen tunneilla kaikki oppilaat käyvät säännöllisesti kirjastossa ja lainaavat itselleen sopivan tasoista luettavaa. Apuna on kirjaston ammattitaitoinen henkilökunta. Myös Eskolanmäessä asuvien maahanmuuttajien integroitumisessa suomalaiseen yhteiskuntaan kirjastolla on iso merkitys.

Kirjaston kanssa on viime vuosina tehty erinomaista yhteistyötä. Lähikirjastoa ei voi korvata kirjastoautolla, joka käy joskus paikalla. Myöskään koulukirjaston kasvattaminen ei monessakaan koulussa, ei myöskään Eskolanmäessä, ole mahdollista tilanpuutteen vuoksi.

Kun opettajat tilaavat kirjoja ja kirjavinkkauksia kouluun, oppilaat eivät opi käyttämään kirjastoa eikä se tule tutuksi. Ammattitaitoisten kirjavinkkareiden kautta lapset ja nuoret saavat ajankohtaisia suosituksia tuoreeseen kirjallisuuteen (tietokirjat, proosa), mikä edesauttaa kirjaan tarttumista ja lukemista. On tärkeää, että oppilaat pääsevät itse fyysisten kirjojen ääreen selailemaan ja valitsemaan itselleen mieluista luettavaa.

Haanojan oppimateriaalikeskus palvelee useita kouluja. Tämän palvelun säilyminen lähellä on myös oppilaiden etu.

Yhdeksäsluokkalaisten kommentteja Haanojan kirjaston säilyttämisen puolesta

- "Koululaisille on helpompaa, kun on kirjasto koulun vieressä. Juuri silloin, kun esimerkiksi tarvitsee äikässä kirjan lukemiseen." ☺
- "Motivoi paljon enemmän lukemaan, kun voi hakea lähikirjastosta kirjan. En lähtisi kyllä minnekään muualle hakemaan kirjoja."
- "Ei ole mitään järkeä lakkauttaa Haanojan kirjastoa. Jos joutuu menemään Keskustan kirjastoon asti, porukka häviää matkalle ja koulupäivä meni sitten siinä."
- "Kirjasto voi olla turvapaikka monelle nuorelle, jos kotona ei löydy omaa rauhaa tai asiat ovat muuten vain vinosti."
- "Haanojan kirjasto on Eskolanmäen kohokohta!"
- "Jos Kouvolan kaupunki lakkauttaa Haanojan kirjaston, se on syyllinen siihen, että tämän alueen lapset ja nuoret eivät enää lue kirjoja."
- "Missä ovat Kouvolan kaupungin järjellä ajattelevat päättäjät?"

Eskolanmäen koulussa opiskelee lähes 500 lasta ja nuorta ja työskentelee n.70 aikuista. Oppilaiden perheiden lisäksi Eskolanmäessä ja muualla radan eteläpuolella asuu tuhansia ihmisiä.

Jotta pystymme tukemaan lukemista ja antamaan oppilaille mahdollisuuksia lukutaidon ja sitä kautta muun osaamisen kehittämiseen, pitäisi siihen antaa mahdollisuus Haanojan kirjasto säilyttämällä.

Kouvolassa 14.9.2023

Lukutaidon puolesta puhujana

Teija Toppila-Mörsky

Eskolanmäen koulun rehtori